

ประเทศไทย

2557

จำนวนประชากร	68.6 ล้านคน
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ	371.9 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ
รายได้ต่อหัว	3,438 ดอลลาร์สหรัฐ
รายได้ต่อหัว (ใช้การเปรียบเทียบอัตราการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศตามอำนาจซื้อ ปี 2554)	13,932 ดอลลาร์สหรัฐ
สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค: ค่าใช้จ่าย (ปี 2555)	0.39
อายุคาดเฉลี่ย (ปี 2555)	74 ปี
อัตราการเข้าถึงการศึกษาระดับประถมศึกษา (ปี 2556)	ร้อยละ 93

ที่มา: รัฐบาลไทย และ ดรรชนีการพัฒนาโลก (World Development Indicators) ปี 2557

สาระสำคัญ

เศรษฐกิจไทยในปี 2558 คาดว่าจะขยายตัวในอัตราร้อยละ 2.5 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2557 ที่ขยายตัวในอัตราร้อยละ 0.9 การบริโภคและการลงทุนภาครัฐเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจขยายตัว ในขณะที่ อุปสงค์ภาคเอกชนในไตรมาสที่สองของปี 2558 ยังคงอ่อนแอ ในทางตรงกันข้าม การท่องเที่ยวและลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในช่วงครึ่งแรกของปีนี้ฟื้นตัวขึ้น อัตราดอกเบี้ยที่ต่ำลงและการอ่อนค่าของเงินบาทควรสนับสนุนให้เศรษฐกิจขยายตัว อย่างไรก็ตาม การชะลอตัวลงของเศรษฐกิจจีนอาจจะขัดขวางการขยายตัวดังกล่าว อัตราความยากจนคาดว่าจะลดลงในอัตราที่ช้าลงเนื่องจากครอบครัวที่ยากจนยังคงกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ชนบทซึ่งได้รับผลกระทบจากราคาสินค้าเกษตรที่ลดต่ำลง

การพัฒนาเศรษฐกิจในระยะที่ผ่านมา

เศรษฐกิจมีแนวโน้มขยายตัวในอัตราเร่งขึ้นมาอยู่ที่ร้อยละ 2.9 ในช่วงครึ่งแรกของปี 2558 อันเป็นผลมาจากการขยายตัวทางด้านอุปสงค์จากการลงทุนภาครัฐและการบริโภคภาครัฐ เมื่อรวมสองส่วนนี้เข้าด้วยกันจะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 และ 2.3 ในไตรมาสที่ 1 และไตรมาสที่ 2 ของปี 2558 ตามลำดับ การลดลงของอุปสงค์ภาคเอกชนเริ่มสังเกตเห็นได้ในช่วงเมษายนถึงมิถุนายน 2558 ในขณะที่การส่งออกสุทธิมีส่วนช่วยเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจในไตรมาสที่สองของปีนี้

ในด้านการผลิต ภาคก่อสร้างรวมถึงภาคโรงแรมและภัตตาคารมีการขยายตัวเร็วที่สุดในช่วงสองไตรมาสแรกของปี 2558 (ขยายตัวในอัตราร้อยละ 20.4 และ 16.1 ตามลำดับ) ในขณะที่ ภาคเกษตรกรรมและภาคเหมืองแร่หดตัวลง ส่วนภาคอุตสาหกรรมการผลิตในไตรมาสแรกของปี 2558 ขยายตัวจากช่วงเดียวกันในปีก่อนหน้าที่อัตราร้อยละ 2.3 นำโดยอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเคมีคอนดักเตอร์และเครื่องนุ่งห่ม แต่ภาคอุตสาหกรรมการผลิตก็กลับซบเซาลงอีกในช่วงไตรมาสที่สอง ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการส่งออกที่ลดลง

ในขณะเดียวกัน การลดลงอย่างฉับพลันของราคาพลังงานในตลาดโลกทำให้การนำเข้าลดลง (ร้อยละ -8.6) รายรับจากการเดินทางขยายตัวอย่างเข้มแข็งมากในช่วงเวลาเดียวกัน (ร้อยละ 26.2) โดยมีตัวช่วยที่สำคัญคือความมีเสถียรภาพทางการเมือง ซึ่งมีส่วนช่วยสนับสนุนการไหลเข้าของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศอย่างเข้มแข็งขึ้นอีกด้วย ในขณะที่ การลงทุนในหลักทรัพย์ยังคงอยู่ในสภาพที่ติดลบอันเนื่องมาจากความไม่แน่นอนของสถานการณ์โลก การเกิดดุลบัญชีเดินสะพัดยังคงสดใสและคาดว่าน่าจะสูงขึ้นถึง 123 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในช่วงครึ่งแรกของปีนี้

เมื่อเดือนกรกฎาคม 2558 เงินบาทอ่อนค่าลงร้อยละ 5.1 และดัชนีค่าเงินบาทที่แท้จริงก็อ่อนค่าลงร้อยละ 3.1 เมื่อเปรียบเทียบกับเดือนมีนาคม 2558 การอ่อนค่าของเงินบาทส่งผลให้ความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศฟื้นตัวขึ้นพอสมควร จากเดิมที่ความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศลดลงมาตั้งแต่เดือนมกราคม 2557 ในสภาวะที่การขยายตัวทางเศรษฐกิจจะลดตัวประกอบกับภาวะเงินฝืด อัตราดอกเบี้ยนโยบายถูกปรับลดลงร้อยละ 0.25 ในเดือนกุมภาพันธ์และปรับลดลงอีกครั้งในเดือนเมษายน ทำให้มาอยู่ที่ระดับร้อยละ 1.5 อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้อทั่วไปในเดือนสิงหาคมเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อนยังอยู่ที่ร้อยละ -1.2 ในขณะที่ อัตราเงินเฟ้อในหมวดอาหารซึ่งมีผลกระทบโดยตรงกับสวัสดิการของคนจนยังมีค่าเป็นบวกอยู่ที่ร้อยละ 1.3

ด้านการคลัง การจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลในช่วงครึ่งแรกของปี 2558 มีแนวโน้มดีขึ้นมาอยู่ร้อยละ 21.3 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับในช่วงเดียวกันของปี 2557 ที่อยู่เพียงร้อยละ 19.4 ทั้งนี้ รายจ่ายภาครัฐก็ขยายตัวจากร้อยละ 18.1 เป็น ร้อยละ 19.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับการเพิ่มขึ้นเล็กน้อยของหนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรง

สมรรถภาพที่อ่อนแอของภาคการผลิตน่าจะส่งผลกระทบต่อรายได้ของครัวเรือนยากจนโดยเฉพาะครัวเรือนยากจนในชุมชนเมืองและชนเมืองซึ่งมักจะทำงานที่ใช้ทักษะต่ำในภาคอุตสาหกรรมการผลิต และการผลิตนอกภาคเกษตรที่ใช้แรงงานอย่างเข้มข้น ดังนั้น คาดว่าความยากจนในเมืองจะลดลงในอัตราที่ช้าลงเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงก่อนหน้า การชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกก็น่าจะส่งผลกระทบต่อรายได้ของครัวเรือนยากจนในชนบทที่พึ่งพิงรายได้จากการส่งเงินกลับ กว่าครึ่งหนึ่งของคนจนในชนบทเป็นผู้ทำไร่ขนาดเล็กซึ่งได้รับผลกระทบจากราคาสินค้าเกษตร (เช่น ข้าว ยางพารา) ที่ลดต่ำลง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง 2 ใน 3 ของครัวเรือนในภาคเกษตรที่ยากจนของไทยปลูกข้าวเป็นสินค้าหลัก ทั้งนี้ ในครัวเรือนเหล่านี้มีจำนวนมากที่ปลูกแล้วไม่ได้ขายสู่ตลาด ช่วยยับยั้งการส่งผ่านผลกระทบของราคาที่ตกต่ำ สัดส่วนประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจนในปี 2556 อยู่ที่ร้อยละ 10.9 และ ประมาณร้อยละ 0.92 ของประชากรอยู่บนเส้นความยากจนซึ่งอยู่ที่ระดับ 3.10 ดอลลาร์สหรัฐ (โดยใช้การเปรียบเทียบอัตราการแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศตามอำนาจซื้อ ปี 2554)

มองไปในอนาคต

ในปี 2558 คาดการณ์ว่าอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจะอยู่ที่ร้อยละ 2.5 ในขณะที่การบริโภคภาคครัวเรือนและการลงทุนภาคเอกชนน่าจะฟื้นตัวเพียงเล็กน้อยจากปีก่อนหน้า กว่าครึ่งหนึ่งของการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปีนี้จะ เป็นผลมาจากการใช้จ่ายภาครัฐ รายรับจากการท่องเที่ยวคาดว่าจะขยายตัวอย่างเข้มแข็งหากเสถียรภาพทางการเมืองปรับตัวดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ความคาดหวังนี้อาจจะถูกบั่นทอนลงจากการโจมตีที่บริเวณศาลพระพรหมในเดือนสิงหาคม การส่งออกสินค้ายังคงอ่อนแอ โดยมูลค่าการส่งออกในรูปสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐขยายตัวต่ำกว่าร้อยละ 1 เนื่องจากราคาสินค้าส่งออกหลักที่ลดลงและอุปสงค์จากประเทศจีนและอาเซียนที่อ่อนแอ การนำเข้าสินค้าจะยังคงหดตัวอย่างต่อเนื่องอันเป็นผลมาจากราคาที่ต่ำลงของพลังงานซึ่งคิดเป็นมูลค่ากว่า 1 ใน 5 ของมูลค่าการนำเข้าทั้งหมด การนำเข้าที่ลดลงทำให้ดุลบัญชีเดินสะพัดยังคงเป็นบวกโดยคาดว่าจะอยู่ที่ระดับประมาณร้อยละ 4 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ การเคลื่อนไหวของเงินทุนจะยังคงมีความผันผวนและอาจมีความเสี่ยงที่จะเกิดการไหลออกของเงินทุนหากมีการปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ยในสหรัฐอเมริกา การขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2559 และ 2560 น่าจะยังคงซบเซาจากสภาวะเศรษฐกิจประเทศจีนและประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ที่ยังคงชะลอตัว การดำเนินโครงการภาครัฐเพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (รางรถไฟคู่ และการปรับปรุงระบบราง) อย่างทันที่ในปี 2559 จะมีส่วนสำคัญส่งเสริมให้ทิศทางข้างหน้าสดใสมากยิ่งขึ้น

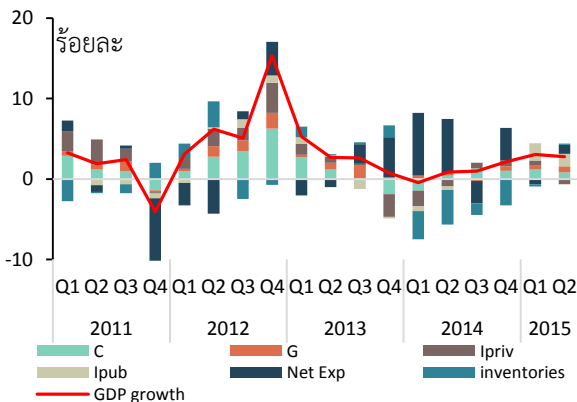
ประเด็นท้าทาย

ความเสี่ยงที่สำคัญที่สุดในอนาคตข้างหน้ายังคงเป็นความไม่แน่นอนของสถานการณ์โลกซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การส่งออกของไทย และความมีเสถียรภายในประเทศ

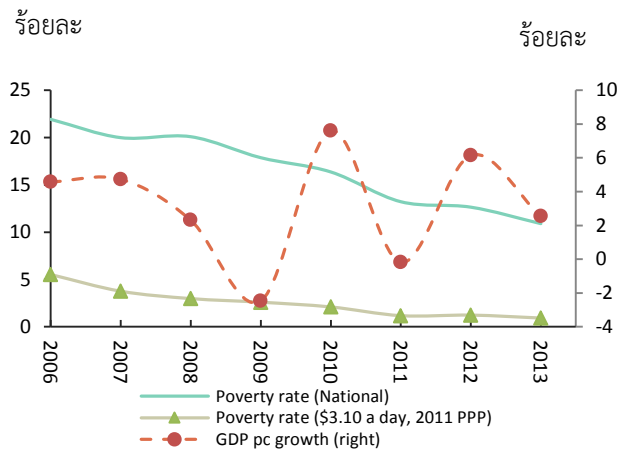
ในกรณีที่เศรษฐกิจจีนตกต่ำอย่างรุนแรง ประกอบกับ ความวุ่นวายของสถานการณ์การเงินโลก ประเทศไทยจะได้รับผลกระทบ ผ่านการค้าและความคาดหวัง (จีน คิดเป็นร้อยละ 12 ของการส่งออกทั้งหมด และร้อยละ 8 ของการไหลเข้าของการลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศ) ซึ่งจะขัดขวางการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ทางการยังคงมีพื้นที่ในการใช้มาตรการทางการเงิน และการคลังเพื่อตอบโต้กับเหตุการณ์ความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นได้

ความไม่เสมอภาค ความแตกต่างระหว่างภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศ และระหว่างชนบทและตัวเมืองยังคงเป็นปัญหาท้าทายที่สำคัญสำหรับประเทศไทย ถึงแม้ว่าสถิติสำคัญที่แสดงปัญหาความไม่เสมอภาคจะมีแนวโน้มลดลงในช่วงที่ผ่านมา แต่สถิติปัญหาความไม่เสมอภาคในประเทศไทยก็ยังถือว่าอยู่ในระดับสูงเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของนานาชาติ ความยากจนมีแนวโน้มที่จะกระจุกตัวเพิ่มขึ้นในกลุ่มคนซึ่งลักษณะทางประชากรศาสตร์และสินทรัพย์บ่งชี้ให้เห็นว่ากลุ่มคนเหล่านี้ไม่สามารถที่จะเลี้ยงดูตนเองได้ด้วยเครื่องมือการผลิตที่มีอยู่ ตัวอย่างเช่น คริวเรือนที่สมาชิกส่วนใหญ่มีอายุมาก และมีสมาชิกที่อยู่ในกำลังแรงงานเพียงไม่กี่คน คริวเรือนเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะต้องพึ่งพาเงินส่งกลับจากสมาชิกในคริวเรือน และเงินโอนจากรัฐบาล รวมไปถึงเงินบำนาญสำหรับผู้สูงอายุและความช่วยเหลือจากชุมชน

รูปที่ 1. องค์ประกอบอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

รูปที่ 2. อัตราความยากจน และอัตราการขยายตัวของรายได้ต่อหัว

ที่มา: ธนาคารโลก และ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ข้อสังเกต: เป็นการวิเคราะห์ที่ทำในเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ โดยมีพื้นฐานมาจากโครงการเปรียบเทียบนานาชาติ ปี 2554

ที่มา: ธนาคารโลก และ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ความไม่เสมอภาค ความแตกต่างระหว่างภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศ และระหว่างชนบทและตัวเมืองยังคงเป็นปัญหาท้าทายที่สำคัญสำหรับประเทศไทย ถึงแม้ว่าสถิติสำคัญที่แสดงปัญหาความไม่เสมอภาคจะมีแนวโน้มลดลงในช่วงที่ผ่านมา แต่สถิติปัญหาความไม่เสมอภาคในประเทศไทยก็ยังถือว่าอยู่ในระดับสูงเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของนานาชาติ ความยากจนมีแนวโน้มที่จะกระจุกตัวเพิ่มขึ้นในกลุ่มคนซึ่งลักษณะทางประชากรศาสตร์และสินทรัพย์บ่งชี้ให้เห็นว่ากลุ่มคนเหล่านี้ไม่สามารถที่จะเลี้ยงดูตนเองได้ด้วยเครื่องมือการผลิตที่มีอยู่ ตัวอย่างเช่น คริวเรือนที่สมาชิกส่วนใหญ่มีอายุมาก และมีสมาชิกที่อยู่ใน

ในกำลังแรงงานเพียงไม่กี่คน คริวเรือเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะต้องพึ่งพาเงินส่งกลับจากสมาชิกในคริวเรือ และเงินโอนจากรัฐบาล รวมไปถึงเงินบำนาญสำหรับผู้สูงอายุและความช่วยเหลือจากชุมชน

ตารางที่ 2

TABLE Thailand / Selected Economic and Social Indicators

	2011	2012	2013	2014e	2015f	2016f	2017f
Real gross domestic product	0.8	7.3	2.8	0.9	2.5	2.0	2.4
Private consumption	1.8	6.3	0.8	0.6	1.2	1.4	1.5
Government consumption	3.4	7.5	4.7	1.7	3.5	3.0	3.0
Gross fixed capital investment	4.9	10.2	-0.8	-2.6	2.7	0.8	3.3
Change in inventories, % contrib	-0.5	0.5	0.8	-2.4	1.5	0.0	0.0
Statistical discrepancy (% GDP)	2.7	2.8	2.6	2.0	0.5	0.6	0.8
Exports, goods & services	9.2	5.1	2.8	0.0	0.8	1.8	1.3
Imports, goods & services	12.4	6.0	1.4	-5.4	0.1	1.3	1.2
GDP, at market prices	0.8	7.3	2.8	0.9	2.5	2.0	2.4
Agriculture	6.3	3.4	0.4	0.3	0.6	2.7	2.7
Industry	-4.1	7.4	1.3	-0.6	1.9	2.3	2.3
Services	3.8	8.4	4.5	2.0	3.0	1.8	2.5
Output Gap	-1.9	1.6	1.1	-1.2	-1.7	-2.8	-3.3
Consumer price index, av.	3.8	3.0	2.2	1.9	-0.5	1.8	2.2
Current account balance, % of GDP	2.4	-0.4	-0.9	3.3	4.6	4.6	4.4
Fiscal balance, % of GDP	-0.6	-1.8	-0.2	-1.8	-1.9	-2.2	-2.1
Poverty rate (National Poverty Line)	13.2	12.6	10.9				
Poverty rate (\$3.10 a day, PPP terms)	1.17	1.2	0.9				

Sources: Central Bank of Thailand and World Bank staff estimates. Historical fiscal balance based in IMF Article IV.

Notes: e = estimate, f = forecast. Figures for 2014 are tentative, and may present variations respect to official estimates.

Data in annual percentage change, unless otherwise indicated.